

Сумський державний
університет –
провідний заклад
вищої освіти
України

Одним із провідних трендів СумДУ є репозитарій – електронний архів академічних текстів наших студентів і науковців, що налічує більше ніж 70 тисяч документів й утримує провідні позиції серед репозитаріїв України та світу згідно з рейтингом Webometrics. У 2018-2019 роках розпочато архівування кваліфікаційних робіт (+ 3,5 тис. документів); додано 3 тисячі наукових видань. Удосконалено інструментарій репозитарію: інтегровано ORCID-ідентифікатор профілів науковців, додано можливість завантаження повного переліку публікацій автора, реалізовано додатковий захист персональних даних користувачів, запроваджено перевірку всіх академічних текстів на наявність заповнень.

Вересень-жовтень 2019 р. * Розповсюджується безкоштовно

№ 7–8 (401–402)

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НЕ ЗУПИНЯТИСЯ!

На традиційній серпневій нараді ректор **Анатолій Васильєв** зазначив, що продовжується зміцнення позицій СумДУ в українському й міжнародному науково-освітньому просторі, триває розбудова університету європейського рівня за стилем, спектром наукових та освітніх послуг. Підтверджують це й зовнішні показники, зокрема світові рейтинги. Так, рейтинг QS World University Rankings визначив нас у топ-групі 701–750 провідних університетів світу (поділяємо 4–5-ту позиції серед українських закладів вищої освіти) та в ТОП-150 «молочних» вишів світу, що «стрімко зростають». А згідно з рейтингом Times Higher Education ми серед ТОП-300 університетів світу за рівнем суспільно-економічного впливу тощо.

Уже після наради прийшла звістка, що на Всесвітньому академічному саміті в Цюриху агентство Times Higher Education (THE) презентувало результати свого флагманського рейтингу THE World University Rankings, за яким СумДУ вперше ввійшов до рейтингу дослідницьких університетів світу. Його вважають одним із найавторитетніших у світі поряд із Шанхайським рейтингом і рейтингом QS. Із нагоди цього ректор звернувся до всіх університетів із вітанням, у якому, зокрема, зазначив: «Маємо істотний потенціал для посилення позицій університету в цьому та інших престижних світових рейтингах. Бажаю нам усім не зупинятися в розвитку й прагненні до високої якості в усіх сферах діяльності. Нехай СумДУ славиться здобутками та перемогами, а життя колективу сповнюється єдністю, невичерпною енергією, оптимізмом, повагою й підтримкою колег, успішною реалізацією всіх починань!».

Більш детальна інформація про серпневу нараду та вітання ректора на с. 4–5 газети й сайті sumdu.edu.ua

Теперішнє

Майбутнє

Свято посвяти: фесрично, дивовижно, неповторно. Перші знайомства – с. 8

У гостях у Пантелеймона Куліша – с. 6

■ ДАЙДЖЕСТ

Новини літа 2019 року

Липень

Учені СумДУ почали виконання спільного українсько-французького науково-дослідного проекту «Зниження викидів забруднювальних речовин за допомогою енергоефективних ущільнювальних рішень». Його реалізовуватимуть упродовж двох років під керівництвом к. т. н., доцента, завідувача кафедри загальної механіки та динаміки машин **Андрія Загорюлька** спільно з фахівцями Інституту ПіПрайм Університету м. Пуатьє (Франція).

«СумДУ має багаторічний досвід розроблення ущільнювальних відцентрових машин, зокрема імпульсних. Виконання такого спільного з французькими вченими проекту дає можливість більш ретельно вивчити механізм герметизації імпульсних ущільнювальних, а отже, підвищити їх надійність», – стисло анонсував вектор співпраці начальник Центру науково-технічної та економічної інформації **Сергій Гудков**.

В університеті відкрито Науково-навчально-виробничий центр «Технології сучасних машинобудівних матеріалів», створений у партнерстві з європейськими промислово-виробничими компаніями. Відкрили центр ректор СумДУ **Анатолій Васильєв** і представники чеських компаній «F. X. MEILLER Slany», «AIR Supply». Центр сприятиме професійному становленню студентів факультету TeCET, а також надаватиме освітні послуги – спеціальні курси підвищення фахової майстерності з професії «Електрозварник ручного зварювання» за технологіями TIG, MIG, MAG, MMA. Пройти навчання можуть випускники професійно-технічних навчальних закладів відповідного профілю, а також зварювальники з досвідом роботи.

Студенти та випускники курсів матимуть змогу стажування й працевлаштування в компаніях-партнерах проекту – «F. X. MEILLER» та «AIR Supply». Підписано відповідну угоду між СумДУ й компаніями. Їх керівники – **Міхаїл Волейник** і **Кирило Касаєв** – відзначили високий рівень оснащення новоствореного Центру та його можливості для якісного навчання.

У СумДУ відбувся семінар «PROдоброчесність: інструменти впровадження в діяльність закладу вищої освіти» за участі представників сумських ЗВО, обласного Інституту післядипломної педагогічної освіти й Посольства США в Україні. У вступному слові ректор СумДУ **Анатолій Васильєв** зазначив, що, оскільки доброчесність і якість освіти – поняття тотожні, такі зустрічі є надзвичайно корисними та відкривають нові можливості й технології, а також вказують на недоліки та шляхи їх усунення.

У межах семінару професор Варшавського університету, президент Міжнародного фонду досліджень освітньої політики **Тарас Фініков** і керівник групи сприяння академічній доброчесності СумДУ **Артем Артюхов** презентували проект відкритого онлайн-курсу «Академічна доброчесність: виклики, дії та успішні історії» на платформі електронного навчання СумДУ «Екзаменаріум» і першу версію сайту «Академічна доброчесність», створену в домені нашого вишу.

У жіночій естафеті 4 x 400 м на XXX Всесвітній студентській універсіаді українські студентки вибороли золоті нагороди. Перші чотириста метрів подолала представниця факультету ІФСК СумДУ **Марія Миколенко**, зробивши вагомий внесок у командну перемогу. Інші члени команди – **Голєнєва Анастасія**, **Климюк Катерина** й **Мельник Тетяна** – продовжили збільшувати відрив від суперниць. Найближчих переслідувачок (мексиканок) вони випередили майже на 2 с (3.32,63 хв).

А на межі липня й серпня в хорватському Загребі відбулися Європейські студентські змагання з єдиноборств (First European Universities Combat Games). Студенти МІ СумДУ **Кирило Сомотуг**, **Артем Хомула**, **Анастасія Антіпіна** та **Андрій Торощанко** переможно взяли в них участь у складі збірної України. Усього змагалися 1300 учасників, які представляли 404 університети з 36 європейських країн.

Серпень

На початку місяця на вищому рівні підписані два важливі для СумДУ розпорядження.

Згідно з першим – виділено грант Президента України для здійснення наукових досліджень на 2019 рік молодій докторці економічних наук, завідувачці кафедри економічної кібернетики нашого вишу **Ользі Кузьменко**, яка реалізовуватиме проект «Розробка прототипу автоматизованого модуля фінансового моніторингу діяльності економічних агентів для протидії легалізації кримінальних доходів».

За результатами другого – надано 60 грантів молодим науковцям із закладів вищої освіти й наукових установ, серед яких і шість представників СумДУ.

Більш детальну інформацію про сутність і хід виконання зазначених грантів «Резонанс» планує надати в наступних випусках.

Виконавче агентство з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури (EACEA) оголосило результати конкурсу 2019 р. за напрямом «Розвиток потенціалу вищої освіти» програми Європейського Союзу Еразмус+. Європейська Комісія відібрала 163 проекти, загальний бюджет яких становить понад 7 млн євро. Серед переможців з України (яких усього 8) – проект за участі СумДУ «Підтримка українських університетів щодо визнання освітніх кваліфікацій» («Qualifications recognition support for Ukrainian universities»), спрямований на розроблення й впровадження механізмів приведення ступенів вищої освіти, присуджуваних в Україні, до міжнародних стандартів. Координатором нашого проекту-переможця є Ягелонський університет (Польща).

Варто згадати, що СумДУ має багаторічний досвід успішного виконання масштабних проектів за програмами ЄС, зокрема й Еразмус+.

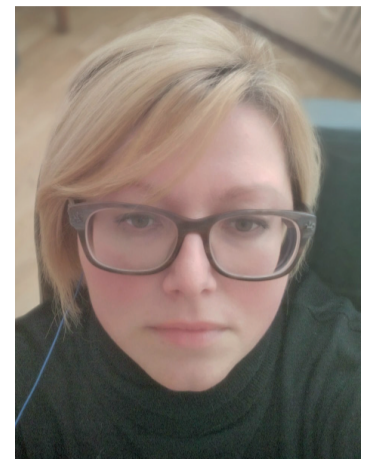

■ ЯКІСНА ОСВІТА

ДОРОЖНІ ВКАЗІВКИ НА ШЛЯХУ ДО ГОЛОВНОЇ МЕТИ

*Не секрет, що СумДУ прагне – й цілком успішно – стати сучасним європейським університетом високого рівня, конкурентоздатним у глобальному науково-освітньому просторі. А чи передбачені певні критерії, нормативна база, документація, що допомагали й допомагають університету рухатися в такому стратегічному напрямі, вирішувати актуальні проблеми на вибраному шляху? За відповіддю «Резонанс» звернувся до начальника навчально-методичного відділу **Олени Анатоліївни Криклій**.*

рилюднення навчально-методичної документації та критеріїв оцінювання здобувачів тощо);

– експертна група може одержати підтвердження даних, наведених у звіті про самооаналіз програми, шляхом аналізу результатів опитування студентів, аспірантів, викладачів, випускників і роботодавців; вивчення протоколів зустрічей, засідань, договорів із партнерами/стейкхолдерами; посилань на веб-сторінки з необхідною інформацією й нормативною базою університетів тощо.

– Необхідно наголосити, що нині освітня діяльність університету реалізується в умовах зміни парадигми забезпечення якості, що передбачає поєднання зовнішньої та внутрішньої складових, постійну необхідність удосконалення внутрішньої системи менеджменту якості, насамперед на основі залучення всіх учасників освітнього процесу: професорсько-викладацького складу, студентів, випускників, роботодавців.

Внутрішня політика університету в зазначеній сфері відповідає критеріям, орієнтованим насамперед на державні вимоги до якості, визначені Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, вимогами до акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України.

Також університет додержується Стандартів та рекомендацій забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015), порад міжнародних експертів, обґрунтованих результатами участі в грантових проектах.

Сьогодні зовнішня система забезпечення якості вищої освіти України перебуває в стані змін, спрямованих на підвищення результативності навчання – пріоритетного фактору становлення інноваційного суспільства. Прогресивні зрушення відбулися завдяки початку реальної роботи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) та акредитації освітніх програм за принципово новим підходом.

Основні новації в процедурах акредитації такі:

– попередню експертизу звітів університету здійснюватимуть не співробітники НАЗЯВО, а експерти (два науково-педагогічних працівники й один здобувач вищої освіти), які надалі відвідають університет, щоб уточнити важливі факти для акредитації (програма візиту буде заздалегідь узгодженою та передбачатиме зустрічі зі здобувачами, випускниками, роботодавцями тощо);

– освітні програми оцінюватимуть переважно за якісними критеріями (а не кількісними показниками), зокрема широким переліком питань щодо процедур їх розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду. До цих процесів долучатимуть здобувачів вищої освіти, роботодавців і випускників, братимуть до уваги їх пропозиції та очікування, достатність фінансового, кадрового, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення для досягнення цілей програми – нові процедури акредитації підвищили вимоги до інформаційної прозорості освітньої діяльності (зокрема, необхідні оприлюднення освітніх програм і їх проектів; публічне обговорення перед затвердженням або внесенням змін до освітніх програм; оп-

Новим також є те, що за результатами акредитації освітня програма може бути оціненою за одним із чотирьох рівнів: А – повна відповідність, недоліків немає; В – загальна відповідність, незначні недоліки; Е – часткова відповідність, зауваження можна усунути за однорічний термін; F – невідповідність, недоліки мають фундаментальний характер або не можуть бути усуненими за однорічний термін.

Рішення про акредитацію освітньої програми ухвалюватимуть за умови, що вона відповідає всім критеріям рівнів «А» або «В». Якщо відповідність за рівнем «А» встановлено щодо 5 і більше критеріїв, то рішення ухвалюватимуть із визначенням «зрачкова акредитація». Рішення про умовну (відкладену) акредитацію ухвалюватимуть, якщо є відповідність за рівнем «Е» щодо 1 або 2 критеріїв і за жодним із критеріїв не встановлено відповідності за рівнем «F». Із подробицями можна ознайомитися на сайті НАЗЯВО: <https://naqa.gov.ua>.

В університеті для відповідності всім вимогам зовнішньої системи забезпечення якості проведено значну організаційну й науково-методичну роботу, зокрема сформовано нормативне та методичне забезпечення, якими регламентовані всі аспекти освітньої діяльності, та розроблено комплекс заходів щодо їх впровадження.

Характеристика всіх змін, нових підходів і технологій, що підвищують якість освітньої діяльності університету, потребує окремого й досить детального розгляду, якого не дозволяє розмір газетної шпальти.

Так, наприклад, впроваджено студенто-центрований підхід до проектування та реалізації освітніх програм, що передбачає їх формування на компетентнісній основі з орієнтацією на результати навчання зі збалансуванням фундаментальної й фахової підготовки, інваріантної та варіативної складових. Він сприяє забезпеченню права здобувачів вищої освіти на особистісний розвиток і формування індивідуалізованих освітніх траєкторій.

Створення в університеті експертних рад роботодавців дало можливість долучити фахівців із ринку праці до розроблення, моніторингу та перегляду освітніх програм і навчальних планів, рецензування робочих програм навчальних дисциплін, формування тематики курсових та кваліфікаційних робіт. Загалом зазначені ради допомагають узгоджувати підготовку студентів із потребами ринку праці, підвищуючи конкурентоздатність майбутніх професіоналів.

■ КОНКУРС

Ще в 2015 році в СумДУ стартував конкурс «Використання власних мобільних пристроїв у навчальному процесі», що базується на вивченні сучасних тенденцій упровадження технологій і трансформації освітнього простору на основі досвіду застосування технологій ВУОЕ (bring your own everything) та «перевернутого навчання» (flipped learning). Особливістю його проведення є необхідність підтвердження викладачами-новаторами власних проєктів на практиці, їх реальна співпраця зі студентами.

НОВІ ПУНКТИ НОМІНАЦІЙ

Першопрохідцями стали 9 викладачів, 6 із яких перемогли. Наступний рік виявився врожайнішим: серед 20 проєктантів 16 здобули перемогу, решта отримали дипломи про участь. Щоправда, потім із 18 конкурсанти лише 6 відчували смак перемоги. Минулого року конкурс став усеукраїнським, розширив свої можливості до 27 учасників із різних ЗВО, побільшало й переможців – 21. Відео конкурсних робіт доступне на сайті: <https://sites.google.com/a/cct.sumdu.edu.ua/m-edu/>. Усі переможці від СумДУ відзначені преміями, а учасники від інших ЗВО отримали призи від інтернет-магазину «CompService».

Викладачі зазначають, що конкурс «спонукає вчитися нового в інших учасників й генерувати надсучасні оригінальні ідеї та підходи у світі інформаційних технологій». Найбільше задоволення одержують студенти, які користуються конкурсними наробками під час навчання: тема здається простою, її легко опановують на парі з улюбленим телефоном у руках. Вони активно беруть участь у підготовці конкурсних проєктів, охоче пропонують креативні ідеї, допомагають знімати й монтувати відео-презентації роботи.

Конкурсній комісії оновленого батлу стає все складніше. Проєкти оцінюють окремо за кожною з номінацій з урахуванням різноманітності педагогічних технологій і методів під час занять, зокрема виконання різноманітних завдань із використанням інновацій ІКТ, підтвердження практичного впровадження власних проєктів, залучення студентів до співпраці, публікацій результатів відповідної науково-методичної діяльності тощо.

Наразі наш університет ініціює проведення оновленої й розширеної версії конкурсу «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU» в 2019/2020 н. р., що передбачає розвиток завдань із використання в навчальному процесі сучасних «хмарних» і мобільних технологій, поширення практики залучення до навчального процесу власних мобільних пристроїв студентів та викладачів, створення сучасного навчального простору.

Ураховуючи напрацювання й попередній досвід, наявні номінації доповнені такими пунктами:

- доступ до віддаленого обладнання та віртуальних лабораторій (створення можливостей доступу до реального наукового й віддаленого навчального обладнання, використання кращих практик або створення власних віртуальних лабораторій);
- упровадження технологій штучного інтелекту в навчальний процес (AI) (розроблення та доступ до ресурсів і навчальних матеріалів для практичного застосування інструментів штучного інтелекту, покликаніх сприяти виконанню завдань із будь-якої сфери сучасного життя);
- розроблення навчальних ресурсів за допомогою технологій віртуальної й доповненої реальності (VR, AR) (використання наявних і створення власних розробок для практико-орієнтованого навчання).

За кожною з номінацій окремо оцінюватимуть проєкти, що передбачають ефективне використання наявних програмних продуктів або створення власних технічних розробок і програмного забезпечення.

Андрій ПІВЕНЬ,
начальник ЦКТ

На фото: нагородження переможців минулого етапу конкурсу

■ СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

РЕАЛЬНОСТЬ ЯК ГРА ЧИ ГРА ЯК РЕАЛЬНОСТЬ?

Чи правильно говорити «соціальні мережі», маючи на увазі лише Instagram, Facebook, VKontakte, Pinterest, LinkedIn та ін.? Мережа загалом є структурою з певними вузлами й зв'язками між ними. У соціальній мережі вузлами є люди, а зв'язки між ними професійні, родинні, дружні, емоційні, що бувають одно- чи двосторонніми, слабшими або сильнішими. З огляду на це соціальні мережі можуть існувати та існують і поза Інтернетом.

За змістом «реальна» й «віртуальна» соцмережі відрізняються. Якщо у вузлах «реальної» – люди, то у вузлах «віртуальної» – профілі (своєрідні аватари) людей, організацій, навіть тварин і вигаданих істот. Водночас останні можуть містити як правдиву інформацію про своїх власників, так і симулякри (копії без оригіналів).

Але є певні закономірності, що майже однаково проявляються як у реальних, так і у віртуальних мережах. Так, вузли в обох із них здебільшого не рівноправні: є великі (хаби) з багатьма зв'язками, а є «одинокі», що мають один-два зв'язки. Хаби в інтернет-мережах – це профілі, на які підписано багато користувачів (друзять, постійно слідкують). Наприклад, за даними Brandwatch, в Instagram на початок вересня 2019 року найбільшими хабами були такі:

1. Офіційний акаунт Instagram – 312 млн фоловерів (відстежувачів);
2. Крістіано Роналдо – 181 млн;
3. Аріана Гранде – 163 млн;
4. Селена Гомес – 157 млн;
5. Девін Джонсон – 156 млн.

Завдяки чому окремим вузлам вдається стати хабами? Дають корисний і/або цікавий контент. Мають високий статус (авторитет). Багато друзів та знайомих слідкують за таким хабом (що спонукає людину й собі дізнатися, що їх там зацікавило). Безумовно, відіграє роль і час. Раніше створені акаунти встигають обрости зв'язками, до яких додаються все нові й нові.

Сила зв'язків у соцмережах залежить від частоти, тривалості контактів, інтенсивності обміну даними. Для алгоритмів Instagram чи Facebook вона дуже важлива, тому що визначає, чиї дописи вам цікавіші. Під час визначення сили зв'язку алгоритм враховує, як користувач ставить лайки, коментує, поширює дописи, обмінюється даними в месенджері та з ким.

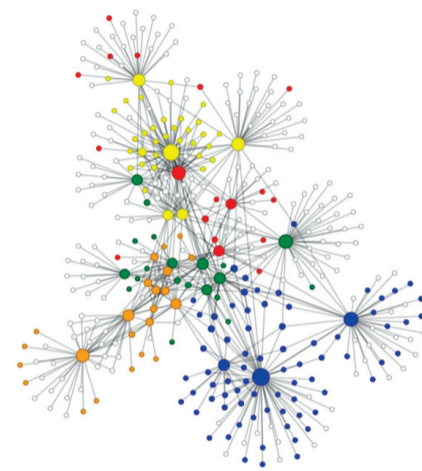
Для структури соціальної мережі не менш важливі й слабкі зв'язки. Уявіть, що Ви авторитетний учений-фізик. У Вас багато знайомих і друзів-фізиків по всьому світу, з якими Ви часто контактуєте (маєте сильні зв'язки), завдяки чому детально знаєте про всі останні досягнення у своїй сфері. Але інформація, яку Ви одержуєте, досить специфічна, в той час як вам можуть бути корисними й цікавими знання з інших сфер. Скажімо, в реальному чи віртуальному просторі Ви недовго спілкувалися з фахівцем з іншої галузі науки, завдяки чому розширили свої фахові знання й світогляд узагалі. Тобто слабкі зв'язки дають можливість обмінюватися між хабами новою інформацією, яку отримувач-хаб може поширювати на менші вузли у своєму конгломераті.

Принцип дії соціальних мереж пояснює, наприклад, закон Матфія. Осільки, як з'ясували вище, чим більше зв'язків має вузол соціальної мережі, тим більше нових додаються, хаби приречені на розростання – ефект «снігової кулі». А названий цей закон відповідно до вислову з Євангелія від Матфія: «Бо хто має, тому дано буде й примножить, а хто не має, в того відніметься й те, що має» (Мф. 13:12). Безумовно, проводити

бувати зайняти його місце.

Також пояснює принципи дії соціальної мережі теорія шістьох рукостикань (теорія маленького світу, або теорія шістьох ступенів розділення). Хтось вважає її байкою, хоча дехто бачить і здоровий глузд. Вона полягає в тому, що будь-яка людина може зв'язатися з будь-якою іншою на планеті максимум через шістьох посередників (знайомих знайомих). Таке припущення вперше висунув угорець Фріджес Карінті в 1929 році. А на початку 50-х років математик Манфред Кохен і політолог Ітьєль де Сола Пул, працюючи в Університеті Парижа, створили математичний рукопис «Контакти та впливи», в якому розглянули принципи функціонування соціальних мереж. Зокрема, йшлося про градації розділення між вузлами (тобто скільки знайомих і знайомих знайомих стоять між конкретним та будь-яким іншим користувачем).

Експериментально перевірити ідею вирішив і американський соціальний психолог Стенлі Мілгрем, який працював у Гарвардському університеті. Хоча подібні дослідження проводили й раніше, робота Мілгрема набула найбільшого розголосу. Результати дослідження репрезентовані в статті «Проблема маленького світу». Основою експерименту стало бажання Мілгрема дізнатися, чи мають шанс познайомитися дві випадково вибрані людини з різних точок країни (США).

Учений навмання вибрав кількох користувачів із західних штатів і кількох зі східних. Першим були надіслані пакети з листом про мету експерименту, іменем адресата й запитанням, чи знають вони цю людину. Якщо так, адресанта просили надіслати листа одержувачеві. Якщо ні, переслати його тій людині, яка з більшою ймовірністю, на його думку, могла знати адресата. Також у пакеті знаходився список для запису імені кожного користувача, який одержував цей пакунок у ланцюжку пересилань.

Із 296 пакетів 232 загубилися впродовж пересилання, але 64 усе-таки дійшли до кінцевих одержувачів. Підрахунки показали, що середня кількість проміжних контактів становила 5,5–6. І хоча цю методологію критикують, результати Мілгрема підтверджені й іншими експериментами. Такі самі градації розділення спостерігали і вчені, які досліджували зв'язки в нейро- та матеріальних (електричних) мережах.

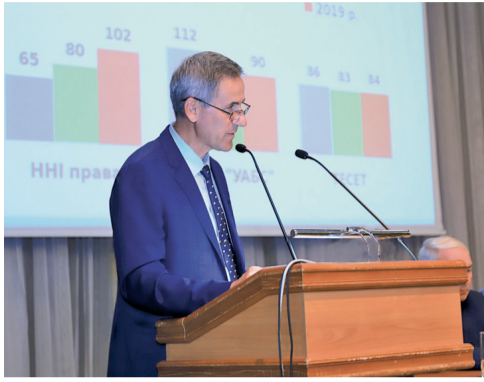
На основі теорії маленького світу американські студенти з коледжу Олбрайт у середині 1990-х створили гру «Шість кроків до Кевіна Бейкона». Мова йде про розроблену ними соціальну мережу голлівудських акторів, вузлом номер один у якій хлопці вибрали Кевіна Бейкона. Грало усно: хтось називав ім'я будь-якого з акторів, а інший повинен був назвати фільм, у якому той грав із Бейконом. Якщо цього не вдалося, потрібно було згадати, в якому фільмі грав цей актор разом з іншим актором, який коли-небудь грав із Бейконом. До речі, охочі можуть перевірити це в онлайн-версії гри на oracleofbacon.org/movielinks.php.

Юлія КОЗИР, кандидат наук із соціальних комунікацій

ПІДСУМКИ, ВИСНОВКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

На традиційній серпневій нараді доповідали представники ректорату

Перший проректор В. Д. Карпуша почав доповідь із аналізу формування кон-

тингенту студентів за денною формою навчання, особливостей вступної кампанії 2019 року. Зокрема повідомив, що вона відбувалася за найменшою кількістю випускників шкіл Сумщини (на 5,6 % менше, ніж у 2018 р.), а також підвищення конкурсних балів для вступу: на «Медицину», «Стоматологію» й «Педіатрію» — не менше за 150 із двох предметів, а на «Право» та «Міжнародне право» — не менше ніж 130. Загальні дані репрезентовані на рис. 1 (для порівняння дані за останні три роки).

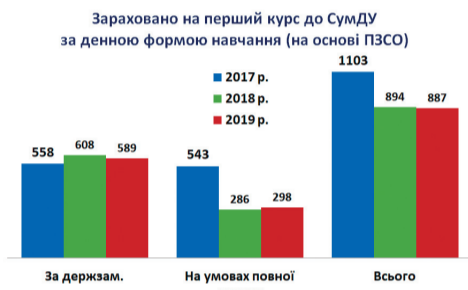

Рис. 1

Певним чином впливало на формування контингенту «формульне» визначення обсягів держзамовлення для магістратури (а також для вступу на основі ОКР «молодший спеціаліст»), що призвело до зменшення обсягів держзамовлення в магістратуру на 11 %. Водночас перелік спеціальностей, для вступу до магістратури на які обов'язкове ЗНО з іноземної мови, розширили з 18 до 32. Загальні зміни наведені на рис. 2.

Рис. 2

Порівнюючи з минулим роком, більше на перший курс за денною формою набрали ЕЛТ (245, а було 215), НІІ права (102, а було 80) і ННІ «УАБС» (90, а було 81). Майже на тому самому рівні ТеСЕТ (84, а було 83). На жаль, унаслідок різних причин, зокрема й об'єктивних, менше студентів набрали МІ, НІІ ФЕМ, ІФСК та Шосткинський і Конотопський інститути. На минулорічному рівні (675, а було 680) за підсумками прийому на перший курс також залишилися технікуми й коледжі, що входять до складу СумДУ.

Крім того, проректор повідомив, що з року в рік зростає кількість аспірантів (докторантів): у 2017 р. їх було 306, у 2018 р. — 375, а цього року — 450. Істотне зростання.

Репрезентував і загальну картину зарахування абітурієнтів до ЗВО Сумщини (рис. 3), на якій чітко помітна різниця між ситуацією зі вступниками в нашому університеті й інших вишах.

Потім доповідач зупинився на проекті умов прийому 2020 року. Зокрема, мінімальний конкурсний бал для вступу на бюджет на основі ПЗСО становитиме 125, а на спеціальності «Право», «Міжнародне право», «Публічне управління та адміністрування» — не менше за 150. Для вступу на основі ОКР «молодший спеціаліст» обо-

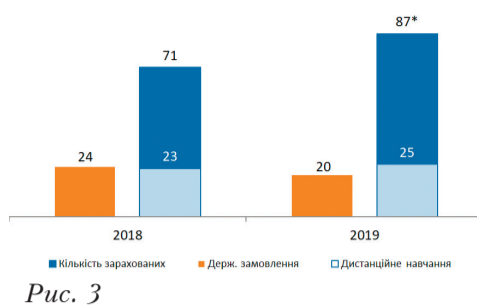

Рис. 3

в'язковим буде сертифікат ЗНО з української мови та літератури, за спеціальністю «Економіка» й галузями знань «Управління та адміністрування» й «Публічне управління та адміністрування» додатково знадобиться сертифікат ЗНО з математики. Також передбачене збільшення з 32 до 83 переліку спеціальностей, для вступу до магістратури на які обов'язкове ЗНО з іноземної мови.

Особливу увагу привернула інформація про формування штату викладачів відповідно до контингенту осіб, які навчаються, що, у свою чергу, визначає фінансування ЗВО. Наслідки вступної кампанії (зменшення кількості студентів денної форми навчання) призвели до зменшення штату на 56 ставок (у середньому 1 ставка викладача на 8 студентів). Як позитивний момент проректор відзначив запровадження автоматизованої системи обліку й розподілу навчальних доручень викладачів. Підкреслив необхідність приведення фактичного штату науково-педагогічних працівників до розрахункового (зважаючи на результати вступної кампанії та інші чинники).

На завершення доповіді перший проректор зазначив, що кількість призових місць студентів СумДУ у Всеукраїнських олімпіадах залишилася майже на рівні 2017/2018 н. р. — 47 (було 48), що варто вважати цілком позитивним результатом.

Свою доповідь проректор із науково-педагогічної роботи О. В. Бріжатиї присвятив питанням заочно-дистанційної освіти й додаткових освітніх послуг. Абітурієнт, який вибирає заочно-дистанційну освіту, зазвичай уже працює та бажає здобути вищу освіту, одночасно продовжуючи власну трудову кар'єру, тому попит на «освітнє меню» істотно залежить від ринку праці. Аналіз контингенту студентів-заочників у ЗВО України показав, що в різних регіонах заочно-дистанційна освіта може розвиватися залежно від економічної ситуації й можливостей реалізації на-

бутих компетентностей дипломованими фахівцями для професійного росту.

Студенти заочно-дистанційного контингенту послуговуються 37 територіальними центрами дистанційних комунікацій нашого університету (рис. 4). Останнім часом посилюється попит на спеціальності СумДУ у Волинській, Львівській, Чернігівській, Полтавській і Миколаївській областях. Насамперед завдяки цілеспрямованій роботі випускових кафедр щодо збільшення контингенту студентів за такими спеціальностями, як «Правознавство», «Галузеве машинобудування», «Енергетичне машинобудування», «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «Автоматизація й комп'ютерно-інтегровані технології», «Журналістика» та «Комп'ютерні науки».

Завдання, яке ставимо на новий навчальний рік, зазначив проректор, — забезпечити відкриття територіальних центрів

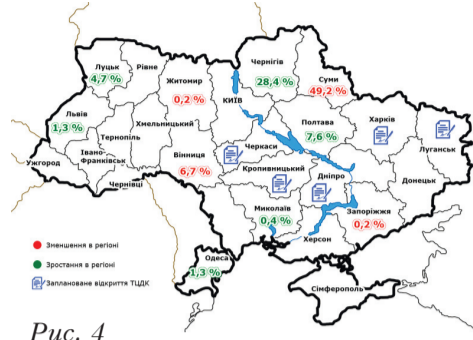

Рис. 4

дистанційних комунікацій СумДУ в Харківській, Черкаській, Кіровоградській, Дніпропетровській, Луганській областях та інших регіонах України. Необхідно провести презентації спеціальностей університету, рекламні акції, налагодити зв'язки та взаємовигідні комунікації із закладами освіти в регіонах.

У 2019 році вперше організовано й проведено прийом за заочною формою за спеціальностями «Фізична культура і спорт», «Психологія» та «Соціальна робота» до бакалавратури, а за спеціальностями «Медицина», «Інтелектуальна власність», «Фізична культура і спорт» та «Управління й адміністрування в охороні здоров'я» — до магістратури. Оновлене «освітнє меню» заочно-дистанційної освіти, як показує результат, забезпечило збільшення студентів, розширило освітні послуги тих кафедр, що повинні ефективно розвиватися як випускові.

Цьогоріч під час вступу до бакалавратури (рис. 5) університет одержав місця державного замовлення за результатами широкого конкурсу. Очікуваний приріст контингенту, порівнюючи з минулим роком, — з урахуванням вступу на заочну форму до відокремлених інститутів (Конотопського й Шосткинського) та базового ЗВО, а також наявної кількості поданих заяв на вересневий додатковий прийом — +18 %. Але є можливість дозарахування на зазначену форму навчання тих осіб, які будуть брати участь у конкурсі «осіннього» прийому.

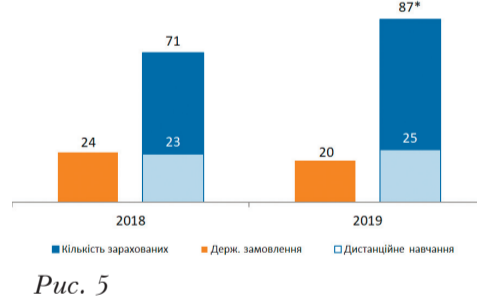

Рис. 5

Прийом до бакалавратури за скороченим і нормативним терміном навчання, а також до магістратури за заочною формою ще триває. Кінцеві результати з'являться наприкінці жовтня 2019 року. Також на вересень-жовтень запланована робота зі вступу на навчання за паралельною освітою для студентів денної форми навчання, які не менше ніж один рік здобували ступінь бакалавра й повністю виконали навчальний план за своєю спеціальністю. Його здійснюватимуть за 12 освітніми програмами. Тут є значний резерв для освітніх пропозицій як нашим студентам, так і студентам інших ЗВО.

Щодо програм дистанційної освіти, то в 2019 році відбувається підготовка за 18 україномовними освітніми програмами бакалавратури. Уперше оголошено прийом на «Державні та місцеві фінанси», «Банківську справу» (спеціальність «Фінанси, банківська справа і страхування») та «Холодильні машини й установки» (спеціальність «Енергетичне машинобудування»).

Проректор також зазначив, що цього року необхідно завершити роботу над розробленням англійськомовних дистанційних курсів зі спеціальностей «Менеджмент», «Комп'ютерні науки» на бакалавратури. На магістратури відкрито 15 україномовних ос-

вітніх програм, забезпечених дистанційними курсами. Також уперше оголошено прийом за спеціальністю «Право», що потребує додаткових зусиль наших колег із ННІ права щодо розроблення дистанційних курсів. Необхідно завершити формування й дистанційних курсів першого року навчання за освітнім рівнем «магістр» спеціальності «Менеджмент».

Узагалі перелік освітніх програм для заочників виглядає сьогодні так: оголошено вступ за 25 освітніми програмами до бакалавратури й за 34 до магістратури. Тому, порівнюючи з переліком освітніх програм денної форми, є значний резерв як для освітніх пропозицій випускових кафедр, так і для створення дистанційних курсів, також використовуваних як структурний елемент складової навчання студентів стаціонару.

За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити реальні цілі й досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями. Тому реалізуємо можливість розширити професійні компетентності кожної людини в системі додаткових освітніх послуг, а саме: 22 навчальні підрозділи мають 34 освітні центри професійної орієнтації, кар'єрного консультування молоді й дорослих. Освітні центри навчальних підрозділів пропонують 60 курсових програм для надання додаткових платних послуг.

Проректор із науково-педагогічної роботи, міжнародної діяльності та технічного забезпечення В. О. Любчак традиційно присвятив доповідь подальшій розбу-

дові СумДУ як сучасного університету, конкурентоздатного в глобальному науково-освітньому просторі, зазначив виклики й можливості для колективів кафедр. Зокрема, назвав пріоритетні напрями роботи на новий навчальний рік.

1. **Необхідність розроблення нових освітніх пропозицій із одночасним переглядом доцільності освітніх програм відповідно до потреб національного та міжнародного ринків праці й попиту на них серед вступників.** Ідеться про модернізацію наявних освітніх й розроблення міждисциплінарних інноваційних програм (усіх рівнів) за пріоритетними напрямками згідно з вимогами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), орієнтуючись на європейські стандарти забезпечення якості й віддаючи перевагу англійським програмам із міжнародною акредитацією. Лише таким способом, на думку проректора, можна реально захопити до навчання в нас іноземних студентів за програмами академічної мобільності.

Необхідно використовувати власні чудові напрацювання проектів «Темпус» і «Еразмус», завдяки яким виконано перші кроки до міжнародного визнання: програми «Інформатика», «Економічна кібернетика», «Менеджмент» та «Комп'ютерна механіка» пройшли попереднє експертне оцінювання за технологіями міжнародної акредитації; продовжується робота над програмою «Журналістика». Потрібно довести зазначену діяльність до успішної акредитації, а всім іншим випусковим кафедр-

МІЖ ХУТОРОМ І СВІТОМ

У привітанні з нагоди Міжнародної наукової конференції «Між хутором і світом: культурницька місія Пантелеймона Куліша», надісланому директором Інституту української мови **Павлом Гриценком**, зокрема було зазначено: «Куліш – людина особлива, ренесансного масштабу, з когорти перших – першопрохідців, криголамів. А до перших доля завжди ставить незмірно вищі вимоги, їм завжди складніше та їх місія в рази відповідальніша...».

Ініціатором і організатором конференції стала кафедра журналістики та філології за підтримки й дієвої участі МОН і Національної академії наук України, ректорату СумДУ. Заявки на неї подали 104 учасники: академіки, професори, доценти, викладачі й аспіранти з майже 40 закладів вищої освіти та академічних установ України й світу.

Урочисте відкриття наукового форуму та пленарне засідання відбулися в Конгрес-центрі СумДУ. Першою виступила завідувачка кафедри журналістики та філології **Олена Ткаченко**, яка привітала присутніх, подякувала державним і громадським інституціям та наголосила на важливості цього заходу для нашого університету: «Пишаємося тим, що маємо змогу брати участь у Всеукраїнській програмі з нагоди 200-ліття від Дня народження Пантелеймона Куліша – лідера національного українського руху, письменника, вченого, журналіста». Далі з вітальним словом до присутніх звернувся проректор із наукової роботи **Анатолій Черноус**: «Хочу подякувати працівникам кафедри журналістики та філології за те, що звалили на свої плечі таку титанічну роботу й організували представницьку наукову конференцію». **Ірина Купрейчик**, в. о. Сумської ОДА, у своєму виступі зазначила: «Я абсолютно переконана, що ця наукова конференція дасть нові факти, нові розгадки, й ми дізнаємося щось нове про знакову постать Пантелеймона Куліша».

Із науковими доповідями під час пленарного засідання виступили академіки НАНУ **Микола Жулинський** і **Микола Сулима**, професорка КНУ ім. Тараса Шевченка **Наталія Сидоренко**, науковий співробітник Інституту літератури **Олесь Федорук**, професор Львівського університету ім. Івана Франка **Василь Івашків**, професор Віденського університету **Міхаель Мозер**, інші відомі науковці.

Зокрема, доповідачі розкрили питання культурницького націоналізму Пантелеймона Куліша, його складних стосунків у мовній царині з галичанами, говорили про Кулішеві історіософські ідеї, відлуння в сьогоденні ідей роману «Чорна рада», місце малої батьківщини в житті й творчості, репрезентували невідомі твори тощо.

«Приїхав на цю конференцію, щоб дізнатися про нові погляди на Куліша. Тому що він є постаттю суперечливою, має багато світлих і водночас темних сторін. І про це варто говорити. Бо ми, як і він, повинні бути фанатиками правди. Усі ці суперечливі дискусії, що точилися довкола Куліша у XIX столітті, й досі актуальні в певному розумінні», – поділився думками та сподіваннями **Міхаель Мозер**.

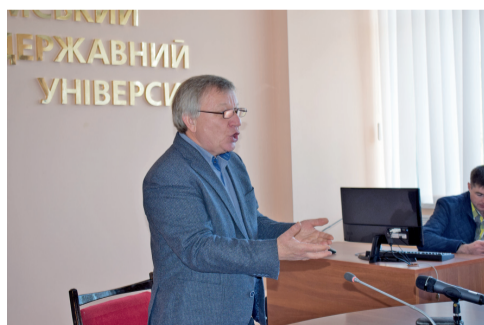
Завершився перший день конференції відвідинами виставки, присвяченої Пантелеймонові Кулішу, в Сумському обласному краєзнавчому музеї.

Наступного дня учасники конференції працювали в різних секціях у СумДУ. Апелюючи фактами з життя й творчості видатного письменника, фольклориста, етнографа, мовознавця, перекладача, критика, філософа, заглиблюючись у його художні, наукові та публіцистичні твори, дослідники розглянули суспільно важливі мовні, літературознавчі й соціальні питання, уточнювали факти біографії тощо.

У рамках конференції відбувся й науково-практичний семінар «Українська журналістика: наукові концепції, освітні стандарти, світові практики». Саме на ньому директор Інституту журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, професор **Володимир Різун** обговорив із колегами методіку імплементації стандарту вищої освіти зі спеціальності 061 «Журналістика» в навчальний процес.

Завершився день засіданням «круглого столу», на якому розглянули проблеми вивчення Кулішевої спадщини. Також **Олесь Федорук** презентував авторську книгу «Роман Куліша «Чорна рада». Історія тексту». Під час виступу автор зауважив, що Куліш залишається «активним» письменником, тому що значна ча-

стина його спадщини або не оприлюднена, або опублікована в давніх виданнях і не доступна читачеві.

Третій день конференції став для її учасників виїзним – здійснили екскурсію до смт Вороніж Шосткинського району. Саме там 26 липня (7 серпня) 1819 року народився Пантелеймон Куліш. Науковці оглянули пам'ятник молодому Кулішеві (відкритий 7 серпня 2019 р.) в центрі селища, Свято-Михайлівську церкву, відвідали Кулішеву світлицю та побували на кутку Трисвящина, де було розміщеним батьківське подвір'я митця.

На прохання охарактеризувати роботу конференції член Всеукраїнського оргкомітету з відзначення 200-річчя Пантелеймона Куліша, доцент кафедри журналістики та філології факультету ІФСК СумДУ **Володимир Садівничий** зазначив: «Усі три дні виявилися напруженими. І не лише для нас, організаторів, а також і для гостей. А ще цікавими, пізнавальними, наповненими високим емоційним змістом. Широко й відверто в цьому зізнавалися фактично всі учасники конференції. Найактивнішими щодо подання доповідей були джерело- й літературознавці, а також фольклористи та аналітики-публіцисти. Майже не зацікавив науковий захід філософів (лише кілька учасників) і категорично був зігнорованим істориками та психологами. Приємно, що взяли участь аспіранти й молоді науковці. Нам вдалося найголовніше – ще раз привернути увагу до Пантелеймона Куліша, наголосити на його неперевершеній важливості для України».

**Катерина ШЕСТАК,
Олександр ТУЧА,
Зореслава ШЕДЕНКО,
студенти кафедри
журналістики та філології**

На фото: учасники конференції під час виїзного засідання біля пам'ятника молодому П. Кулішеві (с. 1); завідувачка кафедри журналістики та філології Олена Ткаченко з директором Інституту літератури Миколою Жулинським; у краєзнавчому музеї; спілкування академіка Миколи Сулими, декана ІФСК Олени Сушкової та професорки Сумського ДПУ ім. Макаренка Лариси Горболіс; виступає директор Інституту журналістики Володимир Різун; Олесь Федорук коментує подію для представників навчальної студії телебачення СумДУ «11-й поверх».

**Автори фото:
Владислава Кріцька,
Ігор Ройченко,
Юлія Коваль,
Володимир Садівничий**

ЦИТАТИ З РОМАНУ
«ЧОРНА РАДА»

1. «Та хіба ж на світі єсть хоч одна проста дорога? Думаєш іти просто, а зайдеш хтозна й куди!» (Кирило Тур).
2. «Нерівними на світ нарождаємось, а рівними вмираємо!» (напис на надгробку в Печерському монастирі).
3. «Уже пора нам знати, що нема там добра, де нема правди» (Сомко).
4. «Не можна, мабуть, інше, як тільки горем да бідою довести людей до розуму».
5. «Брехнею світ пройде, та назад не вернешся».
6. «Душа в чоловіка одна, що в козака, що в жінки: занастивши її, другої не добудеш...».
7. «Хіба все наше життя не жарти?».

Вірші Куліша

ДО ТАРАСА
ЗА РІЧКУ АХЕРОН

Недоспів твій доспівую, мій брате...
Наслідде дороге, клейнодами багате,
Лишив еси мені в твоїй тридцятиструнній,
В твоїй поезії високій, многодумній,
Дуброві запашній, широкошумній.
Тарасе! попроси там Аполлона,
Нехай зупинить він легкий каюк Харона,
Щоб довго не возив на той бік Ахерона
Народу без путя, без честі і закона.
Що з вовчого на світ приходиться лона.
Нехай по сонних берегах блукає,
Про ледарство своє ледаче споминає,
На предків і батьків за брехні нарікає,
Тяжкі гріхи свої й паскудство проклинає
І суду сто століттів дожидає!
Кому ж я передам, коханий брате,
Твоє добро святе, над всі скарби багате?
Собакам чи вовкам, чи людям безголовим,
Тим язикам лихим, калікам кривомовим,
Письменникам сліпим і пустословим?

ДО КОБЗИ

Кобзо, моя непорочна утіхо!
Чом ти мовчиш? Задзвони мені стиха,
Голосом правди святої дзвони,
Нашу тісноту гірку спом'яни.

Може, чиє ще не спідлене серце
Важко заб'ється, до серця озветься,
Як на бандурі струна до струни.

Хто не здоляє озватись ділами,
Хай обізветься німими сльозами;
Ти ж своє слово дзвони-промовляй,
Душам братерським заснуть не давай.

Хай недовірки твої туманіють,
Хай вороги твої з жалю німіють;
Ти рідну сем'ю до купи зивай.

Гей, хто на сум благородний багатий,
Сходьтеся мовчки до рідної хати,
Та посідаймо по голих лавках,
Та посумуймо по мертвих братах.

Темно надворі, зоря не зоріє,
Вітер холодний од півночі віє,
Квілять вовки по степах-облогах.

Кобзо! ти наша одрада єдина...
Поки із мертвих воскресне Вкраїна,
Поки дождеться живої весни,
Ти нам про нашу тісноту дзвони.

Стиха дзвони, нехай мучене серце
Важко заб'ється, до серця озветься,
Як на бандурі струна до струни.

■ ПЕРШІ ЗНАЙОМСТВА

«ЗІРКОВІ» ПЕРШОКУРСНИКИ

Кожен навчальний рік можна любити вже хоча б за талановитих новачків. Із різних куточків світу та різних на те причин абітурієнти вибирають СумДУ, стають його частиною й додають у загальноуніверситетське життя свіжих яскравих барв.

Із-поміж тисяч цікавих особистостей цього року до наших студентських лав приєдналася ледь не вся команда-переможець першої в країні «Шкільної ліги сміху». Інакше кажучи, більшість із «Кудрі-мудрі» – віднині студенти СумДУ.

Про їх зірковий шлях, вибір університету й навчання на спеціальності «Резонанс» дізнався з перших вуст.

Олександр Скляр – студент факультету ІФСК:

– «Шкільна ліга сміху» стала для мене любов'ю та можливістю реалізувати себе як актора й гумориста. Уперше вийшов на велику сцену СумДУ в 2015 році, граючи в КВК. Незабутні відчуття та враження. І досі кожен мій виступ є наче першим.

Вступив на «кращий факультет галактики» – ІФСК. Буду соціальним працівником. На мою думку, професія актуальна, різнопланова й цікава.

СумДУ – прогресивний, тут підтримують ініціативу студентів, дають можливість проявитися в навчанні та науці, навіть підтримують цікаві ініціативи фінансово. Для мене такий заклад освіти – ідеальний варіант для реалізації себе й своїх ідей.

Звісно, продовжуватиму займатися улюбленою справою, і ви ще не раз побачите мене на сцені. Мій СумДУ – це університет можливостей, тому, думаю, не обмежуся одним лише КВК.

Дмитро Мірошніченко – студент ННІ БТ «УАБС»:

– «Шкільна ліга сміху» стала для мене способом самовираження. За п'ять років гри в КВК і «Лізі» гумор для мене – вже більше за хобі.

У СумДУ навчаються й працюють мої друзі, з якими граємо на одній сцені. До речі, в нашій команді є й дівчина, яка

навчається в СумДПУ... Із певного часу «блін, а я в педагогічному» – її улюблена фраза.

Вибираючи спеціальність, зрозумів, що більш за все мені подобається рахувати гроші, яких у мене завжди немає (вважаю, що так роблять усі студенти, особливо контрактники).

Навчаючись, продовжуватиму грати. Наступний сезон почнемо в Харкові. Уже 8 жовтня виступатимемо в ХПІ, якщо, звісно, пацани домовляться щодо пропуску пар у вівторок.

Марина Олексенко – студентка факультету ІФСК:

– «Шкільна ліга сміху» для мене стала початком нових можливостей. Із дитинства я займаюся творчістю й від цього, безперечно, одержую велике задоволення. Маю палке бажання працювати на сцені. Саме згаданий фестиваль розкрив мій потенціал. Це грандіозний і цінний досвід.

Вступати до СумДУ планувала заздалегідь, й участь у «Лізі» лише ще більше мотивувала. Зараз навчаюся на спеціальності «Журналістика». Точно не знаю, чи працюватиму за освітою. Проте медійна галузь мені близька, тому що вважаю себе творчою особистістю, яку цікавить усе про комунікацію.

Олександр Терешкевич – студент ННІ права:

– Займатися гумором почав із сьомого класу, згодом це переросло в «Шкільну лігу сміху». Вона стала чимось новим для нашої команди. Зокрема, формат кардинально відрізнявся від решти ліг. Цікавий і корисний досвід для мене.

Чесно скажу, вступати до університету, в якому тебе вже знають завдяки КВК і «Лізі», – круто. Але я все одно спершу зважав на те, де краще навчатися за моєю спеціальністю, що й було визначальним фактором. Мене цікавить професія адвоката, тому вибрав Інститут права.

Грати в КВК далі, безумовно, планую. Уже збираємо команду, їздитимемо на різні, уже молодіжні, ліги.

Лев Растворцев – студент факультету ЕЛІТ:

– Почав грати в «Шкільній лізі сміху» й КВК трохи менше ніж два роки тому. Проте навіть такого короткого проміжку, порівнюючи із «гумористичним стажем» Дмитра чи Сашка, які грають близько п'яти років, достатньо, щоб набратися досвіду, впевненості на сцені перед величезною аудиторією. Як на мене, це не стільки заслуга зазначених заходів, скільки моє бажання грати й творчо розвиватися.

«Ліга» стала гарним плюсом щодо вибору університету, тому що в СумДУ збиралися часто, й усе тут стало знайомим і рідним. У Сумах кращого немає. Навчаюся на спеціальності «Телекомунікація та радіотехніка» факультету ЕЛІТ. Зараз ознайомлюємося з принципами функціонування «пекельних» резисторів із діодами. Саме такого вивчати не прагнув, але сам винен. Оскільки вибрав, потрібно поважати вибране.

Звісно, продовжу грати в «Лізі». За кілька тижнів уже виступатимемо в Харкові. Хочу зробити висновок: без бажання нічого «путнього» не вийде, це стосується всього!

Каріна ХАЧАТАР'ЯН,
ЖТ- 61

■ РОЗШИРЕННЯ СТРУКТУРИ

ТРЕНУВАННЯ ВЗИМКУ
ЗАРАДИ ЛІТНІХ ПЕРЕМОГ

Урочисто відкрита друга черга навчального-наукового корпусу «Н». На другому та третьому поверхах облаштовано навчальні кабінети, кімнати для викладачів, коворкінг і лаунджзони факультету ЕЛІТ, де навчатимуться студенти спеціальностей «Комп'ютерні науки та інформаційні технології» і «Кібербезпека». Крім того, тут знахо-

диться унікальний, єдиний в Україні Центр пляжного волейболу, до складу якого входять два волейбольних майданчики зі штучним підігрівом підлоги та піску, трибуни для глядачів і фітобар, тренажерний зал, сучасні роздягальні й душеві кімнати, приміщення для тренерів та допінг-контролю спортсменів. Волейбольний центр може стати головною базою в Україні для підготовки національних збірних команд і проведення всеукраїнських змагань із пляжного волейболу, оскільки є можливість тренуватися й проводити змагання в будь-яку пору року. Президент федерації волейболу Сумської області, народний депутат України **Ігор Молоток** вважає, що пишатися цим відкриттям можуть усі спортсмени нашої держави: «Центр пляжного волейболу в СумДУ стане кузницею олімпійських чемпіонів завдяки талановитим спортсменам, успішним тренерам та сучасному обладнанню».

***

Скульптуру «Пам'ятний знак студентів-воїну» встановлено поряд із головним корпусом СумДУ. Така ідея належить студентів ННІ ФЕМ **Владиславу Філатову** та випускниці факультету ЕЛІТ **Оксані Опарій**. Їх проект переміг у конкурсі студентських ініціатив, який щорік проводить студентське самоуправління, і був підтриманим організаційно та фінансово ректоратом університету. Урочисте відкриття унікальної скульптури відбулося на початку нового навчального року. Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять дев'яти випускників СумДУ, які загинули за роки воєнних дій у зоні проведення АТО й ОСС.

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського державного університету
«REZONANCE»
Sumy State University Press

Реєстраційне свідоцтво СМ №020
Перший номер газети вийшов у світ 29.10.1991.

Обсяг – 2 друковані аркуші,
приведені до 8 полос формату А-3.
Віддруковано: ПБКФ «МакДен»,
м. Суми, вул. Тополянська, 16.
Адреса редакції:
м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2,
корпус «Г», кімнати: 1107, 1110.
Телефони: 68-78-50; 33-02-25.

Шеф-редактор **Олена Ткаченко**
Редактор **Василь Чубур**
Коректор **Олена Федяй**
Відділ інформаційно-рекламної діяльності
Більше новин на сайті sumdu.edu.ua
Електронний архів газети
<http://sumdu.edu.ua/rezonans>

Автори фото:
Сергій Малюк,
Антон Щебетенко